

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

**ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ
И УСВОЈЕЊЕ**

СТРАТЕШКИ ПЛАН
за период 2016 - 2018. године

Нови Сад, јун 2016.

Стратешки план 2016 – 2018.

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ЦПСУ НС	Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад
ЦПСУ	Центар за породични смештај и усвојење
АПВ	Аутономна Покрајина Војводина
ЦСР	Центар за социјални рад
ПСЗСПД	Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
ПЗСЗ	Покрајински завод за социјалну заштиту
РЗСЗ	Републички завод за социјалну заштиту
ЗСЗ	Закон о социјалној заштити

Стратешки план 2016 – 2018.

САДРЖАЈ

Увод и методологија израде документа	4
Захвалност учесницима у процесу	6
О Центру за породични смештај и усвојење Нови Сад	8
Визија ЦПСУ НС	22
Мисија ЦПСУ НС	22
Начела и вредности ЦПСУ НС	23
Опис контекста	25
Стратешки циљеви	43
Стратешке мере	44
План комуникације – представљања у јавности	51
Аранжмани за примену	56
План праћења и оцене успешности	57

УВОД И МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ДОКУМЕНТА

Стратешки план Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад (у даљем тексту: ЦПСУ НС или Центар) настао је у периоду од новембра 2015. до маја 2016. године. Креиран је на почетку рада, услед потребе да се обезбеди заједничко разумевање мисије и визије рада ЦПСУ НС. Такође, руководство и запослени Центра водили су се следећом замисли: креирање смерница за будући рад, које би обезбедиле испуњавање мандата Центра, бољу комуникацију са партнерима и заинтересованим групама, као и одрживост активности. Поред тога, Стратешки план треба да обезбеди основу за мониторинг и евалуацију активности и ефеката реализованих активности, и квалитетније извештавање на свим нивоима.

Процес планирања био је отворен, ефикасан, партиципативан и продуктиван. Примењена је методологија планирања Џона Брајсона¹, прилагођена потребама планирања у јавним установама, локалним заједницама и организацијама цивилног друштва. Овај модел планирања базира се на дефинисању очекиваних резултата заснованих на анализи контекста и потреба, а потребно је истаћи и да је прилагођен условима изразито променљивог окружења, неочекиваних догађаја и контрадикторности какве се данас срећу у Србији у транзицији.

¹Методологија је описана у књизи: John M. Bryson, *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*, Jossey Bass Public Administration Series, 2011.

Стратешки план 2016 – 2018.

Стратешко планирање као процес сам по себи нема за основну и крајњу сврху само израду Стратешког документа односно, то није крај него почетак.

Овај процес треба да организацију и особље научи да стратешки размишљају и делујући истиче значај принципа партиципације односно укључености заинтересованих група, што је у области планирања социјалне заштите веома важно.

Кључни моменти методологије истакнути су у тзв. АБЦ схеми која сумира сам процес планирања:

- A. ГДЕ СМО САДА? (Анализа заинтересованих група, Анализа контекста, *SWOT* анализа)
- B. КУДА ЖЕЛИМО ДА СТИГНЕМО? (Вредности, Визија, Мисија)
- C. КАКО ЋЕМО ТАМО ДА СТИГНЕМО? (Стратешки циљеви, задаци, активности; Стратегија прикупљања средстава; План мониторинга и евалуације).

Током процеса израде стратешког плана, одржан је низ консултативних састанака и других облика комуникације са запосленима, као и са заинтересованим групама Центра. Директорка и запослени у Центру обезбедили су све неопходне ресурсе како би се процес успешно одвијао.

ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ

Први Стратешки план Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, за период 2016–2018. године, настао је из потребе да се сагледа шири контекст у ком је установа основана и отпочела са радом, као и да се рад Центра прилагоди реалним потребама и околностима, а свакако и могућностима и претњама које долазе из окружења.

С обзиром на то да је Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад први од планирана три у Војводини, и да је за сада једини основан у АП Војводини, било је важно да се јасно дефинишу визија и мисија Центра, као и да се поставе смернице за његов рад. Израдом Стратешког плана за период од три године, Центар је сагледао реалне могућности и на основу овог документа биће сачињени годишњи програми рада ове установе.

Захвалност за израду овог документа дугујемо најпре запосленима и сарадницима Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, који су врло озбиљно приступили овом процесу и својим промишљањем и идејама обогатили садржај документа.

Такође, с обзиром на чињеницу да је процес стратешког планирања организован на партиципативан, инклузиван и транспарентан начин, захваљујемо се учесницима свих релевантних заинтересованих страна који су подржали креирање и осмишљавање овог документа, представницима републичких, покрајинских и локалних власти, установама из система социјалне заштите и других система, као и организацијама цивилног друштва.

Стратешки план 2016 – 2018.

Посебно се захваљујемо нашим партнерима, хранитељима, који су својим искуством помогли да се препознају активности значајне за унапређење квалитета услуга које Центар пружа.

Захваљујемо се Мирјани Беари и Татјани Лазор Обрадовић које су професионално водиле процес стратешког планирања и подстакле све учеснике процеса да активно допринесу финализацији овог документа.

Захваљујемо УНИЦЕФ-у у Србији за стручну подршку током припреме и израде Стратешког плана. Захвалност такође дугујемо Фондацији Новак Ђоковић за финансијску подршку.

О ЦЕНТРУ ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад² основан је Одлуком о оснивању Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад („Службени лист АПВ“, бр. 6/2014) од 19. фебруара 2014. године, за територију Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског управног округа. Одлуком о мрежи установа планирано је да се оснују и центри у Суботици и Белој Цркви.

Центар за породични смештај и усвојење основан је од стране Покрајинске владе, као институција у оквиру целовитог приступа и активности за унапређивање заштите деце без родитељског старања и старијих лица у покрајини. Формирањем Центра доприноси се изградњи система квалитета заштите корисника. Услуге које Центар пружа су: процене и саветовања будућих хранитеља и усвојитеља, пружање подршке хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима, и обављање других послова из области подршке алтернативним породицама. Рад Центра финансира се средствима из буџета Покрајинске владе, а услови за оснивање Центра обезбеђени су значајним делом захваљујући финансијској подршци УНИЦЕФ-а Србије и Фондације Новак Ђоковић, кроз пројекат Покрајинског завода за социјалну заштиту.

Седиште Центра је у Сремској Каменици, Дечје село 1.

²У даљем тексту: ЦПСУ НС или Центар.

Стратешки план 2016 – 2018.

У оснивању Центра коришћена су искуства других центара за породични смештај у Републици Србији (у Београду, Нишу, Крагујевцу и Ћуприји), као и добре праксе других земаља, у складу са стандардима Европске уније.

Деловањем Центра за породични смештај и усвојење у Војводини, директно се доприноси остваривању најважнијих реформских циљева зацртаних стратешким документима Републике Србије, којима се трасира развој услуга, мера и облика заштите деце и старијих, где се приоритет даје развоју алтернативних облика у односу на институционалну заштиту, као и обезбеђивању једнаких шанси за све.

Центар је током 2014. године формално основан и реализоване су све припремне радње како би се отпочело са делатношћу. Међутим, због актуелне Уредбе о поступку за прибављање сагласности и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава (у даљем тексту: Уредба), Центар у том периоду није имао запослене, те није отпочео са обављањем делатности. Уредба је објављена у „Сл. гласнику РС“, бр. 113/13, и ступила је на снагу 21. децембра 2013., од када је и у примени.

Средства за оснивање и рад Центра у 2015. години обезбеђена су Покрајинском скупштинском одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине, за сваку од година у којима ЦПСУ постоји/ради. Структура буџета дата је у табели (нису приказана пројектна средства која су обезбеђена за 2016.):

Стратешки план 2016 – 2018.

ГОДИНА	ИЗНОС У РСД
2016.	25.586.582,00
2015.	22.311.650,00
2014.	23.757.900,00

Оснивање Центра резултат је укупних реформских процеса у систему социјалне заштите и посебно система заштите деце без родитељског старања, као посебно осетљиве групе. Развој хранитељства као облика заштите условљен је и реформом система породично правне и социјалне заштите која се спроводи на нивоу државе и у оквиру које се интензивно, од 2002., спроводе реформски пројекти за развој и унапређивање хранитељства.

У Центру су, с обзиром на чињеницу да је то новооснована установа, за веома кратко време успостављени основни елементи неопходни за ефикасан рад. Сви административни и технички изазови везани за оснивање успешно су превазиђени. Усвојена су потребна акта. Запослени у Центру су особе са разноврсним компетенцијама и богатим искуством у области социјалне заштите у различитим секторима – јавном и цивилном.

Простор за рад обезбеђен је уз подршку Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију Покрајинске владе, у оквиру Дечјег села у Сремској Каменици, и опремљен је адекватном опремом потребном за обављање основне делатности. Креиран је визуелни идентитет, као и веб-сајт Центра, који се редовно ажурира (<http://www.cpsuns.rs>).

Стратешки план 2016 – 2018.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад од почетка улаже у људске ресурсе; запослени се активно едукују и професионално развијају, граде се и негују вредности тимског рада, личне одговорности, квалитета рада, професионалности и добрих међуљудских односа.

Центар је иновативна установа у систему социјалне заштите у АП Војводини, усмерена на изградњу савремених приступа за заштиту корисника и остваривање њихове добити на хранитељству. До сада је успостављена сарадња са свим месним надлежним установама социјалне заштите односно центрима за социјални рад, за територију за коју је Центар надлежан, као и са свим ЦПСУ. Од оснивања, Центар је радио на прикупљању средстава из алтернативних извора, поред буџета АП Војводине, те је упутио неколико пројектних предлога различитим донаторима: Градској управи за дечју и социјалну заштиту Града Новог Сада, Фондацији Новак Ђоковић, Теленор фондацији, УНИЦЕФ-у. Ови пројекти усмерени су пре свега на јачање људских и материјалних ресурса ЦПСУ НС, како би се олакшала организација посла у Центру, и обезбедило континуирано стручно усавршавање запослених.

ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА

Законом о социјалној заштити („Службени гласник РС“, бр. 24/11) дефинисан је Центар за породични смештај и усвојење (чл. 130–133) као установа социјалне заштите, и одређене су његове надлежности и функционисање.

Стратешки план 2016 – 2018.

Такође, делатност Центра дефинисана је у Правилнику о хранитељству („Службени гласник РС“, бр. 36/08) и у Одлуци о мрежи установа социјалне заштите за смештај корисника („Службени гласник РС“, бр. 51/2008).

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је установа социјалне заштите чија је делатност организовање, смештај корисника и пружање стручне помоћи хранитељској и усвојитељској породици којој је корисник поверен. На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама, прописи из области социјалне заштите и породичних односа. Центар има својство правног лица, с правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом, Одлуком о оснивању и Статутом.

У складу са Законом о социјалној заштити, Породичним законом и прописима донетим за њихово спровођење, Центар врши:

1. Припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља;
2. Пружа подршку хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима;
3. Извештава Центар за социјални рад (у даљем тексту: ЦСР) о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја, и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
4. Обавља друге послове у складу са законом и другим прописима.

Стратешки план 2016 – 2018.

Органи руковођења, управљања и надзора Центра јесу: директор, управни одбор и надзорни одбор, које именује и разрешава Покрајинска влада. Мандат органа руковођења, управљања и надзора Центра траје четири године. Центар обавља следеће набројане активности:

- 1) популарисање и развој хранитељства;
- 2) учествовање у процени опште подобности породица за хранитељство и припрему за хранитељство;
- 3) формирање регистра – базе података о хранитељству;
- 4) учествовање у избору хранитељске породице;
- 5) учествовање у планирању услуга и мера заштите на хранитељству;
- 6) праћење и увид у остваривање сврхе хранитељства;
- 7) пружање подршке корисницима и хранитељским породицама;
- 8) учествовање у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге;
- 9) истраживање;
- 10) обучавање професионалаца, хранитеља и усвојитеља;
- 11) учествовање у пројектним активностима;
- 12) израда и издавање стручне литературе;
- 13) информисање, промоције и организовање конференција и семинара.

Годишњим програмом рада ЦПСУ НС утврђују се врсте и обим послова, са износима потребних средстава за извршавање програмских послова у текућој години. Јавност рада Центра остварује се јавношћу одлука и рада Управног одбора Центра, подношењем извештаја о раду Центра, општих аката, програма и одлука.

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ЦЕНТРА

Управни одбор Центра именује и разрешава Покрајинска влада. Управни одбор има пет чланова и чине га три представника оснивача, и два представника запослених. Управни одбор ће у наредном периоду бити конституисан у складу са Чланом 132 Закона о социјалној заштити („Сл. гласник РС“, бр. 24/11) и укључиће и представника корисника односно законских заступника корисника и представника удружења чији су циљеви усмерени на заштиту права лица на породичном смештају.

Надзорни одбор именује Покрајинска влада, и он има три члана од којих су два представници оснивача и један је представник запослених у Центру.

Директор Центра представља и заступа Центар, организује и руководи радом Центра, стара се о законитости рада Центра, предлаже Програм рада, предлаже акте које доноси Управни одбор, доноси Акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, и обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, дефинисано је да Центар има 14 запослених радника.

Стратешки план 2016 – 2018.

Запослени радници у ЦПСУ НС

Радно место	Број запослених
Руководећи кадар	1
Стручни радници	9
Административно-финансијски радници	2
Техничко особље (возач)	1
Друго (спремачица)	1
УКУПНО	14

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад по свим прописаним стандардима требало би да има 48 запослених, како би несметано обављао своју делатност.

Стратешки план 2016 – 2018.

Ради успешнијег обављања посла, у Центру су током 2015. године оформљени стручни тимови:

1. Тим за заштиту деце од занемаривања и злостављања;
2. Тим за процену и реализацију нових смештаја у хранитељске породице;
3. Тимови за процену опште подобности за хранитељство (2 тима);
4. Тимови за обуку кандидата за хранитељство (3 тренерска пара).

Тим за заштиту деце од занемаривања и злостављања оформљен је како би се остварила права детета на заштиту од злостављања и занемаривања. Овај тим делује превентивно у смислу спречавања злостављања и занемаривања деце и, истовремено, омогућава да се у ситуацијама злостављања и занемаривања покрене брз и координисан поступак који прекида злостављање, штити дете од даљег злостављања и занемаривања и обезбеђује одговарајућу интервенцију за опоравак и даљи безбедан развој детета.

Тим за процену и реализацију нових смештаја у хранитељске породице оформљен је ради регрутовања хранитељских породица према потребама конкретног корисника за којег се тражи смештај. Овај тим утврђује комплементарну подобност корисника и породице, те настоји да обезбеди породицу која ће на најбољи начин задовољити потребе, односно обезбедити услове за несметан раст и развој корисника.

Стратешки план 2016 – 2018.

Тимови за процену опште подобности за хранитељство (2 тима) формално се састоје од три стручна радника (психолог, педагог и социјални радник), који паралелно врше интервјуе и стичу увид у постојање стандарда за породични смештај код кандидата који су поднели захтев да постану хранитељи. Оба тима имају задатак да обезбеде континуирану процену способности хранитељских породица у циљу обезбеђивања хранитеља који поседују компетенције за хранитељство и на адекватан начин брину о деци без родитељског старања, подстичу њихов развој и омогућавају достизање корисникових потенцијала; у поступцима ревизије хранитељске подобности, тимови кроз поновне прегледе утврђују подобност хранитељских породица и издају лиценце у трајању од две године.

Тимови за обуку кандидата за хранитељство састоје се од тренерских парова за реализацију програма припреме за хранитељство (3 пара). Ови тимови врше одабир нових хранитељских породица са одговарајућим нивоом образовања, радним и родитељским искуством и прихватљивом мотивацијом за хранитељство, као полазиштима за развој и изградњу компетенција за хранитељство. Тренери ЦПСУ НС прошли су акредитовани тренинг за тренере „Сигурним кораком до хранитељства“ и поседују потврду Републичког завода за социјалну заштиту.

АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА

За обављање делатности утврђене Законом о социјалној заштити, и Статутом Центра, у оквиру организације рада дефинисане су следеће групације послова:

1. Послови руковођења и координација послова Центра,
2. Послови припреме, процене и обуке будућих хранитеља и усвојитеља,
3. Послови праћења и подршке хранитељима, односно хранитељским породицама и усвојитељима.

Послови руковођења и координација послова Центра обухватају следеће активности: руковођење Центром, представљање Центра, координацију рада извршилаца, стручне послове везане за рад органа управљања, послове сарадње са државним органима, органима локалне самоуправе, установама социјалне заштите, другим установама и организацијама, сарадњу са медијима, организовање стручних скупова, као и статистичко-евиденционе послове из области породичног смештаја и усвојења и административно-финансијске и техничке послове, који се обављају у оквиру канцеларије директора.

Послови припреме, процене и обуке будућих хранитеља и усвојитеља обухватају следеће активности: учествовање у процени опште подобности за хранитељство и усвојење, реализацију програма припреме и обуке будућих хранитељских и усвојитељских породица и издавање лиценце за хранитељство, поновну процену хранитељских породица и продужење, односно одузимање лиценце хранитељима, супервизију рада реализатора едукативних програма за хранитеље и рада саветника за хранитељство, припремање и реализацију програма подршке

Стратешки план 2016 – 2018.

корисницима и хранитељским и усвојитељским породицама, мониторинг и евалуацију програма за кориснике, хранитеље и усвојитеље, припремање и реализацију програма стручног усавршавања професионалаца на пословима хранитељства, програма обуке хранитеља и програма подршке деци на хранитељству, припремање и обуку волонтера за подршку корисницима и за спровођење различитих облика кампања за хранитељство за територију Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског управног округа, истраживање потреба корисника, учешће у истраживањима и пројектним активностима у области породичног смештаја и усвојења, израду и издавање публикација о породичном смештају и усвојењу, организовање округлих столова, конференција и семинара, припремање одговарајуће литературе за хранитеље и професионалце и извештавање о раду Центра.

Послови праћења и подршке хранитељима, односно хранитељским породицама и усвојитељима обухватају следеће активности: увид у рад хранитељских породица на територији Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског управног округа, процену степена испуњености услова и остваривања стандарда заштите корисника у хранитељским породицама, планирање одговарајућих видова подршке корисницима и хранитељским и усвојитељским породицама, организовање мреже социјалне подршке за целовито задовољавање потреба корисника на породичном смештају, учествовање у процени опште подобности будућих хранитеља и поновној процени хранитеља и предлагање продужења, односно одузимања лиценце, пријем захтева за смештај у хранитељске породице. Такође, заједно са надлежним ЦСР: вршење избора хранитељске породице за конкретног корисника, рад на припреми хранитељске породице за

Стратешки план 2016 – 2018.

смештај, и планирање заштите корисника на породичном смештају, закључивање уговора са хранитељима, праћење остваривања сврхе хранитељства и напредовања корисника у хранитељским породицама и извештавање надлежног ЦСР о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлагање мера ради отклањања евентуалних пропуста. Заједно са надлежним ЦСР подразумева се и: рад на планирању подршке за промену облика заштите и планирању и обезбеђивању подршке за осамостаљивање детета и напуштање заштите, супервизија рада саветника, решавање притужби корисника односно њихових законских заступника на начин пружања услуге породичног смештаја и предузимање мера за превазилажење проблема, вођење базе података о хранитељству и вођење евиденције и документације о породичном смештају, праћење и пружање подршке деци и усвојитељским породицама у периоду међусобног прилагођавања и извештавање Центра за социјални рад.

Запослени у Центру, у септембру 2015., започели су пружање подршке постојећим хранитељским породицама из града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин и Сремски Карловци. Од почетка рада установе, радили су на популарисању и развијању хранитељства.

Да би делатност Центра у пуној мери могла да доприноси развоју система социјалне заштите, потребно је да се обезбеде сви неопходни услови, а у складу са релевантним законским и програмским документима. Такође, потребно је обезбедити услове за рад и јачање организационо-институционалних способности, запошљавањем стручних сарадника одговарајућег профила и обезбеђивањем додатног простора и опреме за рад.

Стратешки план 2016 – 2018.

Запошљавање лица високе стручне спреме, одговарајућег занимања, квалификованих за обављање послова из делатности Центра, треба да обезбеди обављање послова саветника за хранитељство, супервизора, реализатора едукативних програма, као и обављање финансијских и правних послова Центра и обављање пратећих техничких и административних послова. У 2015. години, Центар је израдио визуелни идентитет који је интегрисао у интернет презентацију и промотивни материјал. Остварена је сарадња са средствима јавног информисања, у којима су објављени текстови о почетку рада Центра.

Стратешки план 2016 – 2018.

ВИЗИЈА ЦПСУ НС

НАША ВИЗИЈА је друштво у којем свака особа у складу са својим потребама и личним потенцијалима има једнаке шансе за живот у подржавајућем породичном окружењу.

Тежимо да постанемо установа која ће својом стручношћу, иновативношћу, квалитетом и креативношћу постати снажно упориште алтернативној породичној бризи, као и модел другима.

МИСИЈА ЦПСУ НС

Јачањем алтернативне породице и приближавањем могућности одрастања и живљења у подржавајућем породичном окружењу, доприносимо остваривању пуних капацитета деце, младих, одраслих и старих без породичног старања у Јужнобачком, Сремском и Средњобанатском округу.

НАЧЕЛА И ВРЕДНОСТИ ЦПСУ НС

- **Добробит детета и других корисника** у нашем су фокусу од оснивања, као врховно начело. Иако су у актуелном тренутку деца највећа група корисника породичног смештаја, одрасли и стари корисници заузимају изузетно значајно место и тек треба усмерити напоре да би се систем подршке која је алтернатива институционалном смештају развијала на добробит свих.
- **Алтруизам** нас води као универзална вредност која је повезала колектив и која доприноси развијању интегритета установе.
- **Прихватање и уважавање различитости** је полазна основа која нас одређује у односу према свим заинтересованим странама с којима радимо и сарађујемо.
- **Партиципативност** је вредност која сведочи о нашем уверењу да, уз активно и суштинско учешће наших корисника, услуга коју пружамо може још више да се афирмише и развија, као и да тиме непрекидно унапређујемо квалитет хранитељства у региону који ЦПСУ НС покрива.
- Уверење да се уложено враћа упућује нас да је **поверење у људе** одлука коју смо донели и као појединци и као колектив.
- Нашем послу приступамо са **ентузијазмом и одговорношћу** које уграђујемо у сваку активност коју реализујемо. Ентузијазам се испољава у односу на очекиване резултате, у односу на добробит сваког корисника којем приступамо и пружамо подршку. Одговорност осећамо и негујемо како према корисницима и сарадницима тако и према и самима себи.

Стратешки план 2016 – 2018.

- Ми смо организација која промовише и негује **знање и учење** – подстичемо индивидуални раст и развој свих наших запослених, а на исти начин то чинимо и у то улажемо када су у питању наши корисници. Такође, синергија која је резултат наших појединачних напора чини да се организација непрекидно развија и тиме помера границе.

ОПИС КОНТЕКСТА

ПОЛИТИЧКИ И ЗАКОНСКИ КОНТЕКСТ

Породични смештај, односно хранитељство је услуга која има традицију у нашем региону. Закон о социјалној заштити у Члану 3 дефинише циљеве социјалне заштите:

1. достићи, односно одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца и породице у задовољавању животних потреба;
2. обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити;
3. створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на социјалну укљученост;
4. очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерацијску солидарност;
5. предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију, односно отклонити њихове последице.

Циљеви социјалне заштите остварују се пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које предупређују, умањују или отклањају зависност појединаца и породица од социјалних служби.

Иако услуга породичног смештаја у тексту закона није наведена као услуга у заједници, ова услуга пре свега омогућава крајњим корисницима односно деци/младим особама, одраслим и старим особама да остану у заједници порекла и буду обухваћени подршком која је најсличнија

породичном окружењу: „Пружањем услуга породичног смештаја, деци и младима се привремено, до завршетка редовног школовања односно до навршене 26. године живота, обезбеђују нега, заштита и услови за оптималан развој у породичном окружењу. Породични смештај за децу и младе обухвата и припрему за повратак родитељима, други стални животни аранжман и припрему за самосталан живот. Породичним смештајем одраслим и старијим особама омогућава се одржавање или побољшање квалитета живота“ (Члан 48).

Даље се наводе врсте породичног смештаја: стандардни смештај; смештај уз интензивну или додатну подршку; ургентни смештај; повремени смештај; друга врста смештаја у другу породицу. Изузетно је важно да Закон наглашава да услугу породичног смештаја првенствено пружају сродници када је то у складу са најбољим интересом корисника. Са друге стране, ова врста породичног смештаја није се развила у довољној мери иако центри за социјални рад и пре доношења овог закона дају приоритет сродничком хранитељству; према подацима ПЗСЗ, данас је 12% деце на хранитељству у Војводини смештено у сродничким хранитељским породицама. Нису усвојена одговарајућа подзаконска акта која би омогућила рад на развијању сродничког хранитељства нити ургентног смештаја и повремениог смештаја. Према Закону, услугу породичног смештаја може пружати и друго лице које је процењено као подобно, које је успешно завршило обуку и стекло лиценцу за пружање те услуге. Особе које остваре статус хранитеља добијају одговарајућу обуку, а током пружања услуге подршку, а Центар за породични смештај и усвојење издаје им лиценцу с роком важења од две године.

Закон наводи да ближе услове за процену подобности лица за пружање услуге породичног смештаја, програм и начин спровођења обуке, стандарде за пружање подршке и садржину и изглед лиценце прописује министар надлежан за социјалну заштиту. Међутим, правилник који треба да регулише ове услове и стандарде до данас није усвојен, односно и даље је на снази стари правилник који није усклађен са Законом о социјалној заштити из 2011. године.

Одлуком о мрежи установа социјалне заштите, предвиђено је оснивање 8 центара за породични смештај и усвојење, који би као мрежа покрили читаву територију Републике Србије.

Основани су центри за породични смештај и усвојење у:

- ✓ Београду, за територију града Београда, Мачванског и Колубарског управног округа;
- ✓ Ђуприји, за територију Поморавског, Зајечарског и Борског управног округа;
- ✓ Крагујевцу, за територију Шумадијског, Рашког, Моравичког, Расинског и Златиборског управног округа;
- ✓ Нишу, за територију Нишавског, Топличког, Пиротског, Јабланичког и Пчињског управног округа;
- ✓ и Милошевцу, као месту у којем се од 1931. године пружа ова услуга.

Међутим, на територији АП Војводине, од 3 предвиђена центра (Нови Сад, Суботица и Бела Црква), у фебруару 2014. године основан је само Центар у Новом Саду, који покрива три округа: Јужнобачки, Сремски и Средњобанатски. Када је у питању број општина, ова три округа чине више од половине укупног броја општина у АП Војводини (25 од укупно 45).

Стратешки план 2016 – 2018.

У наредном периоду, нужно је оснивање још два центра за породични смештај и усвојење: у Суботици (за територију Севернобачког, Западнобачког и Севернобанатског управног округа) и у Белој Цркви (за територију Јужнобанатског управног округа).

Овај контекст је веома битан и због чињенице да ЦПСУ НС, поред тешкоћа у конституисању у смислу недовољног броја запослених, има потешкоћа у преузимању корисника од стране центара за социјални рад, који очекују да се овај процес одвија много брже и ефикасније. Центри за социјални рад који су на територији управних округа које ЦПСУ НС не покрива и даље обављају делатност која је заправо у надлежности центара за породични смештај.

СОЦИЈАЛНО-ЕКОНОМСКИ КОНТЕКСТ

Према подацима Покрајинског завода за социјалну заштиту, током 2014. године, на породичном смештају у АП Војводини било је укупно 2.108 деце, односно 1.886 деце на дан 31. децембра 2014. године. У анализи старосне структуре деце на породичном смештају, уочава се да су најбројније појединачне групације деце узраста од 6 до 14, а потом од 15 до 17 година.

Број деце на породичном смештају у 2014. години повећан је за 264 деце тј. за 10,6% у односу на 2013. годину. Од укупног броја деце која су боравила на породичном смештају, 334 (15,8%) су деца која су током 2014. примљена на смештај (нови корисници). Узрасна групација деце 6–14 година, која је најбројнија на смештају, доминира и када су у питању нови приједи – 49% од укупног броја новопримљених корисника на породични смештај јесу деца овог узраста.

Породични смештај је током 2014. године прекинут за 227 деце, што је 10,7% од укупног броја деце која су боравила на смештају у породицама током године, и мањи је у односу на удео деце која су на смештај примљена током године – 15,8% је удео „нових“ корисника на породичном смештају у односу на 10,7% деце за коју је прекинут смештај. Најчешћи разлози за прекид породичног смештаја јесу оствареност услова за повратак детета у биолошку/сродничку породицу и упућивање детета на усвојење, а удео деце која по овим основама излазе из хранитељских породица је око 26 посто. У складу са заступљеношћу разлога за прекид смештаја је и структура средине у коју су деца након смештаја у породици упућена, најчешће је то биолошка породица и породица усвојитеља.

На територији коју обухвата Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад, у децембру 2015. године постоји укупно 709 хранитељских породица, у којима је смештено 1.039 деце и младих, што чини око половину укупног броја деце и младих, и укупног броја хранитељских породица у АП Војводини³. Поред овога, 71 породица пружала је услугу породичног смештаја за одрасле. Од дана када је ЦПСУ НС започео рад са хранитељским породицама, током 2015. године, у евиденцији Центра налазило се 157 хранитељских породица, од којих је у 132 породице (84%) био реализован породични смештај. У евиденцији Центра, закључно са 31. децембром 2015., налазило се и 25 слободних хранитељских породица. Значајан податак је да се од 132 хранитељске породице, 37 њих (28%) сврставају у категорију сродничког хранитељства.

С обзиром на то да је ЦПСУ НС основан 19. фебруара 2014. године, а да је због забране запошљавања у јавном сектору и Уредбе⁴, са првим запошљавањем започето тек у јуну 2015, процес преузимања хранитељских породица у региону који Центар покрива веома је спор. Поред недостатка људских ресурса, велики проблем је организација посла и преузимање корисника из 25 општина, тј. 21 центра за социјални рад. Поред малог броја стручних радника, недовољан је и број возила којима би стручни радници могли свакодневно да одлазе на терен. За сада, ЦПСУ НС располаже једним возилом које није довољно за потребе региона и описа посла који захтева константан боравак саветника на терену.

³Подаци из Збирног извештаја Покрајинског завода за социјалну заштиту о раду ЦСР у АПВ за 2014. годину.

⁴Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 113/2013 и 21/2014).

Стратешки план 2016 – 2018.

Такође, центри за социјални рад очекују да се преузимање посла одвија брже, што захтева да ЦПСУ НС обезбеди ресурсе који то могу да подрже: пре свега особље, а потом и возило, као и опрему за едукације.

ЦПСУ НС У ОКРУЖЕЊУ

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад основан је и функционише у окружењу које се веома брзо мења, мењају се потребе крајњих корисника, увећава се број актера који представљају заинтересоване стране.

Запослени у ЦПСУ НС идентификовали су следеће заинтересоване стране: кандидати за хранитељске породице, ЦСР, ПСЗСПД, други ЦПСУ, МРЗБСП, ПЗСЗ, Комора социјалне заштите, предшколске установе, школе, факултети, здравствене установе, МУП, установе за смештај, локалне самоуправе, пружаоци локалних услуга социјалне заштите, биолошка породица, медији, политичке партије, удружења грађана, удружења хранитеља, Црвени крст, УНИЦЕФ, Фондација Новак Ђоковић, грађани, међународни донатори, бизнис сектор и други.

Хранитељске и усвојитељске породице непосредни су партнери ЦПСУ НС и њима је потребна континуирана стручна подршка, доступност, усавршавање, унапређивање знања и вештина, уважавање и прихватање. Са друге стране, ове породице су драгоцене јер их ЦПСУ НС види у перспективи као учеснике у планирању и доношењу одлука. Због тога је ка њима неопходно усмерити пружање директне подршке, обезбедити оптималну доступност подршке, осмишљавати нове и унапређивати постојеће

едукативне програме, грађење партнерског односа и изградњу позитивне слике о хранитељству, кроз кампање и заједничке активности.

Кандидати за хранитељство су породице које још нису обухваћене обуком и оне имају различита и често непрецизна, нејасна очекивања од хранитељства и усвојења. Ово произлази из њихове недовољне информисаности и различите мотивације за бављење хранитељством. Препознавање и уважавање њихових потреба предуслов је за адекватно информисање ове групе, као и едукацију односно усвајање нових знања. Потребно је спроводити континуирану информативну кампању о хранитељству и врстама хранитељства. ЦПСУ НС ће у том смислу развијати професионалне компетенције и усавршавати вештине за извођење едукација и информисања хранитеља.

Пре оснивања Центра, хранитељске породице са територије града Новог Сада и општина Петроварадин, Сремски Карловци и Беочин су током трајања хранитељства имале подршку Центра за социјални рад Нови Сад – службе за хранитељство. Породице су имале саветнике за хранитељство са којима је већина остварила задовољавајућу сарадњу. Долазак нових стручних радника – саветника за хранитељство – у хранитељске породице и придруживање породицама представљало је изазов, како за хранитеље тако и за професионалце.

Ипак, преузимањем дела стручних радника из службе за хранитељство ЦСР Нови Сад, Центар је успео да обезбеди континуитет у раду и преузимање породица протекло је без већих проблема и/или отпора. Значајно је нагласити да се код хранитељских породица уочава благи пораст

спремности за смештај деце са развојним и здравственим тешкоћама, односно отвореност за специјализовано хранитељство. Када се ради о деци са проблемима у понашању, и даље недостају породице које би биле спремне да прихвате ову врсту изазова у хранитељској улози. Посебан изазов је то што недостају одговарајући едукативни програми за припрему хранитеља, како би били спремни да прихвате бригу о деци и младима са проблемима у понашању.

Усвојење још увек није пренето у надлежност ЦПСУ НС, те је ова област овим стратешким планом обухваћена у смислу почетних припремних активности, како би се у перспективи преузела и ова делатност.

Корисници услуге породичног смештаја су индиректни корисници Центра за породични смештај Нови Сад, а њихов најбољи интерес је приоритет за Центар. Стога Центар увек има у виду да је неопходно да се они пре свега добро осећају у хранитељској породици, да су њихове потребе задовољене, да им је доступна подршка саветника и да се развијају специјализоване услуге које ће изаћи у сусрет специфичним аспектима хранитељства – деци са сметњама у развоју, старијим особама, одраслим особама са инвалидитетом, итд. Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад зато треба да развија директан рад у хранитељској породици, ради на обезбеђивању доступности услуге и информација о услузи. Подршком коју пружају саветници, ЦПСУ НС настоји да сврха хранитељства буде остварена, да деца буду прихваћена и сигурна у породици, да постоје одговарајући услови за живот и напредовање, да могу да одржавају везе са њима важним особама и да буду припремљена за промене које их чекају.

Центри за социјални рад незаобилазни су партнери ЦПСУ НС. На територији коју ЦПСУ НС покрива ради укупно 21 центар за социјални рад и тренутно су корисници преузети само од ЦСР Нови Сад. ЦПСУ НС је крајем 2015. године одржао састанке са свим центрима за социјални рад у региону за који је основан. Током састанка, сви су упознати са делатношћу и планом рада Центра, за 2016. годину. Центар је том приликом, у сарадњи са центрима за социјални рад, прибавио податке за формирање евиденције као предуслова за даље планирање рада ове установе. Такође, на основу сакупљених података, креирана је интерна база хранитељских породица, за општине у којима Центар пружа подршку хранитељским породицама. Центри за социјални рад очекују преузимање свих послова из области хранитељства и важно је да ЦПСУ НС обезбеди доступну хранитељску породицу за сваког њиховог корисника. С обзиром на то да је ЦПСУ НС нова установа у систему социјалне заштите, потребно је и даље радити на информисању о улози и мандатима, а даљим развијањем услуге породичног смештаја, посебно специјализованих облика породичног смештаја, изаћи ће се у сусрет растућим потребама.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова (до недавно Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију) је испред оснивача надлежан за рад Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад. У перспективи је оснивање још два центра за породични смештај и усвојење, у Суботици и Белој Цркви, што се очекује од Секретаријата у наредном периоду и у великој мери зависи од расположивих финансијских средстава.

Покрајински завод за социјалну заштиту залагао се и иницирао је оснивање ЦПСУ НС, па самим тим овај Завод од почетка има суштински важну улогу за даљи развој Центра. Партнерство и коректан однос, подршка и уважавање главне су карактеристике ове сарадње. У том смислу, и **Републички завод за социјалну заштиту** веома је значајан за ЦПСУ НС. Оба завода, као и ЦПСУ НС, током 2015. укључени су у активности у вези са израдом смерница за услугу повремениг хранитељства; сачињена је радна верзија Смерница за услугу повремениг хранитељства као и сродничког хранитељства, која представља основу за пилотирање услуге. Поред тога, Покрајински завод је иницијатор и учесник у активностима око сродничког и ургентног хранитељства, што су врсте хранитељства које још нису стандардизоване.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП) креатор је и носилац политике у оквиру које се и развија услуга породичног смештаја, даје законски оквир и веома је значајно и заинтересовано за рад ЦПСУ НС. С обзиром на то да је у интересу Министарства да центри за породични смештај функционишу, да Министарство над њима има контролу и прати њихов рад кроз извештавање, неопходно је да ЦПСУ НС ради на повећању видљивости свог рада и резултата, информисе и доставља податке Министарству, учествује у догађајима у организацији Министарства и позива Министарство на своје догађаје.

Други центри за породични смештај и усвојење су установе које су већ конституисане, имају разрађене системе и организацију посла, преузеле су кориснике и, у односу на ЦПСУ НС, имају значајно искуство. Ови центри пружају саветодавну помоћ и подршку ЦПСУ НС, од његовог оснивања, у смислу размене добрих пракси.

Током стратешког планирања дошли смо до тога да су за ЦПСУ НС медији важни и да треба унапредити даљу сарадњу како би се избегао сензационализам, с једне стране, и обезбедили садржаји који ће промовисати услугу и добробити корисника, с друге. РТВ Војводина је јавни сервис који је релативно сензибилисан и где постоји значајан простор који ЦПСУ НС може да попуни у смислу промоције, не само породичног смештаја као услуге него и вредности система социјалне заштите. Локални медији су у том погледу изузетно важни, а потребно је пронаћи баланс односно избећи сензационалистички приступ, а притом обезбедити садржаје који ће привући пажњу медија и јавности за услугу породичног смештаја и добробит корисника. Зато је нужно да ЦПСУ НС са медијима гради стратешки однос.

Локалне самоуправе су доносиоци одлука и креатори политика и услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Самим тим, оне су и потенцијални донатори за активности које се реализују у оквиру услуге породичног смештаја. ЦПСУ НС је успео да оствари веома конструктивну сарадњу са Градом Новим Садам, и у 2016. укључен је у Одлуку о социјалној заштити Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“, бр. 38/11 и 10/12) и Програм развоја социјалне заштите града Новог Сада, за 2016. годину. Локалним самоуправама је у интересу да се политике које су усвојене на локалном нивоу спроводе и да имају компетентне партнере у креирању нових политика које ће побољшати стандард и квалитет живота локалне заједнице и позитивно утицати на имиџ локалних власти.

УНИЦЕФ и други донатори данас су у Србији финансијери иновативних услуга и извор материјалних средстава за развој социјалне инфраструктуре. Поред тога, они су подршка у повезивању и размени добрих пракси и

подршка јавном заговарању и лобирању за успостављање услуга које су одговор на потребе крајњих корисника. Овим организацијама важне су промоција универзалних вредности и поштовање људских права, и постоји значајан простор за сарадњу са њима.

С обзиром на то да је породични смештај услуга у систему социјалне заштите која је свеобухватно усмерена на крајњег корисника, за Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад образовни и здравствени систем су незаобилазни. Обухватом деце и младих из рањивих група, хранитељством треба да се допринесе смањењу осипања из **образовног система**, и квалитетном и инклузивном образовању сваког детета, што се може остварити кроз сензибилизацију и подршку запосленима у образовном систему за рад са децом на породичном смештају, за информисање и партнерски однос.

У партнерском односу са **здравственим системом**, који се веома често први сусреће са проблемима у породици, могу да се спроводе специфичне превентивне активности, може се радити на здравственом просвећивању хранитељских породица, а здравствени радници могу да се сензибилишу за рад са хранитељским породицама.

ЦПСУ НС је кроз процес стратешког планирања, поред анализе контекста у којем ради и анализе заинтересованих група, спровео анализу сопствених снага и слабости.

Уз учешће партнера и сарадника, као снаге ЦПСУ НС препознати су:

- стручан и мотивисан кадар са искуством, у чије се стручно усавршавање континуирано улаже; љубазност, професионалност и услужност запослених, одлична сарадња и континуитет са корисницима⁵;
- већ успостављена и квалитетна сарадња са другим установама (другим центрима за породични смештај и усвојење, центрима за социјални рад, заводима);
- квалитетно руковођење, добра унутрашња организација и добри међуљудски односи, што је повезано са малим бројем запослених, лакшом комуникацијом, флексибилношћу и бржим решавањем проблема;
- споразум са Филозофским факултетом кроз који је ЦПСУ НС постао база за стручну праксу студената;
- подршка Центра за социјални рад Нови Сад, у овој почетној фази функционисања ЦПСУ НС;
- подршка Градске управе Нови Сад која је препознала неопходност постојања установе и обезбедила финансијска средства;
- отвореност према заједници;
- подршка донатора.

Са друге стране, ЦПСУ НС има и слабости које у актуелном тренутку имају значајан утицај на планове Центра:

- недовољан број запослених – Центар има само 14 запослених;

⁵Како их виде хранитељске породице, што је изузетно значајно.

- недостатак простора – ЦПСУ НС не располаже салом за састанке, нити просторијама за рад са хранитељима;
- недовољна финансијска средства – буџет ЦПСУ НС покрива само трошкове неопходне за одржавање делатности али не и за развој;
- међусекторска сарадња још увек није довољно разрађена, што је разумљиво с обзиром на датум оснивања;
- велика територија и разуђеност општина које Центар покрива;
- недовољна доступност корисницима, због локације;
- преоптерећеност запослених (неусклађеност са стандардима у смислу да један стручни радник покрива знатно већи број корисника него што је то постојећим стандардима предвиђено);
- није успостављена сарадња са корисницима тј. свим хранитељима на целој територији коју Центар треба да обухвати – за сад су обухваћени само Нови Сад, Сремски Карловци и Беочин;
- уговор са СОС Дечјим селом, о коришћењу простора, важи само до 30. јуна 2016. и потребно га је обновити и продужити.

Када је контекст у окружењу у питању, потребно је пре свега истаћи да актуелан законски контекст представља добар оквир, а да нови правилници који су у најави чине претпоставку за унапређено и подстицајно окружење за даљи развој услуге.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад иницирао је међусекторску сарадњу и постоји заинтересованост различитих система за партнерство и сарадњу. На пример, обезбеђена је подршка локалне

самоуправе у Новом Саду, ЦПСУ НС је део интерсекторске мреже за децу у Новом Саду, постоји снажна подршка оснивача.

Позитивна околност за ЦПСУ НС је та што већ постоје центри за породични смештај и усвојење у окружењу који, са својим искуством, представљају драгоцен ресурс, као и искуство служби за хранитељство у оквиру центара за социјални рад.

Деловање удружења грађана, пре свега оних која се баве дечјом заштитом и хранитељством, и удружења хранитеља, јесте прилика која за ЦПСУ НС представља простор за развој и унапређење, као и промоцију саме услуге. Данас је, у поређењу са ранијим годинама, пре реформе система социјалне заштите, присутна боља медијска промоција хранитељства, постоје креиране позитивне слике о услузи и ЦПСУ НС види удружења хранитеља као изузетан ресурс који може подржати промоцију услуге и даље позитивно утицати на постојећу заинтересованост грађана за бављење хранитељством, а са друге стране смањити предрасуде у односу на хранитеље/хранитељство.

Одлична основа за заједничке пројектне активности и развој иновативних пројеката јесте препознавање значаја хранитељства од стране цивилног сектора и међународних и донаторских организација. Сарадња са свим наведеним актерима, као и сарадња са Филозофским факултетом, те међународна сарадња у перспективи, свакако ће допринети развоју породичног смештаја као услуге у систему социјалне заштите. Подршка и партнерство са привредним организацијама и корпорацијама могу значајно да допринесу економском оснаживању корисника.

Сарадња са СОС Дечјим селом у овом тренутку је изузетно значајна јер ЦПСУ НС функционише у просторијама Дечјег села и користи постојећу инфраструктуру.

Поред подстицајних околности, постоје и оне које представљају изазов и могу да отежају рад Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад. То су, пре свега, поново законски оквир и актуелан политички контекст: дуго чекање на усвајање одговарајућих подзаконских аката који ће бити усклађени са Законом о социјалној заштити, свеукупна криза са којом је повезана забрана запошљавања у јавном сектору, а која не дозвољава запошљавање потребног броја стручних радника у ЦПСУ НС, нису основани центри у Суботици и Белој Цркви, који треба да покрију половину територије АП Војводине. Предстојећи избори односно предизборна кампања утичу тако да су друге редовне активности у другом плану и да година 2016. практично представља годину превирања у којој ће бити мало прилике за развој.

Информисаност јавности о алтернативном породичном смештају је слаба и постоје одређене предрасуде у односу на хранитеље и саму услугу, где је у фокусу финансијски аспект. Мало је професионалаца и парапрофесионалаца који развијају услуге подршке породици (попут услуге породичног сарадника, која се одвија пројектно). На крају, у јавности је присутан одређени негативан став према хранитељству где је, чини се, финансијски моменат у првом плану (финансијска средства која су намењена хранитељским породицама насупрот финансијским давањима за биолошке родитеље, итд.), што у извесној мери има везе и са медијима односно сензационалистичким извештавањем, без познавања и приказивања правог чињеничног стања.

Стратешки план 2016 – 2018.

Поред свега наведеног, потребно је поновити да нови правилник о хранитељству још није усвојен, а специјализовано хранитељство готово је неразвијено: присутан је знатан несклад између броја специјализованих хранитељских породица и потреба корисника за таквом услугом, не постоје програми обука за специјализовано хранитељство, а област породичног смештаја за одрасле и старе није регулисана.

Свеукупно, овако виђен контекст представља окружење у којем се ЦПСУ НС развија, унапређује и иновира услугу породичног смештаја и планира да побољша систем хранитељства.

Стратешки план 2016 – 2018.

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ЦПСУ НС

1. Унапређење постојећих и развој нових облика породичног смештаја.
2. Стварање предуслова за рад са усвојитељским породицама.
3. Промоција и развијање позитивне слике у јавности о услузи породичног смештаја, кроз повећање видљивости ЦПСУ НС, разбијање предрасуда и развој партнерстава.
4. Јачање људских и материјалних капацитета ЦПСУ НС.

СТРАТЕШКЕ МЕРЕ

Стратешки циљ 1: Унапређење постојећих и развој нових облика породичног смештаја

Индикатори за стратешки циљ:

1.1. Број и територијална заступљеност хранитељских породица

1.2. Број и структура крајњих корисника

1.3. Ставови корисника и стручне јавности о услугама

МЕРЕ	Индикатори, на годишњем нивоу, до краја 2018.
1.1. Пружати континуирану подршку хранитељским породицама	1.1.1. Број остварених посета са пружаоцима услуге породичног смештаја 1.1.2. Број пружених услуга 1.1.3. Задовољство хранитеља и корисника
1.2. Повећање броја хранитељских породица оспособљених за адекватно пружање услуге	1.2.1. Број информативних разговора са потенцијалним хранитељима 1.2.2. Број кандидата укључених у процену 1.2.3. Број реализованих програма едукација „Сигурним кораком до хранитељства“ 1.2.4. Број оспособљених кандидата 1.2.5. Број реализованих смештаја

1.3. Реализовати едукативне радионице за хранитеље, децу и мешовите групе (хранитељи и деца)	1.3.1. Број и садржај реализованих радионица 1.3.2. Број породица и хранитеља који су учествовали у радионицама 1.3.3. Број деце/тинејџера који су учествовали у радионицама 1.3.4. Задовољство едукацијом
1.4. Обезбеђивање партиципације хранитеља у унапређењу квалитета услуга	1.4.1. Формиран петочлани Савет хранитеља 1.4.2. Број састанака Савета хранитеља на годишњем нивоу 1.4.3. Број и врста реализованих активности на иницијативу Савета
1.5. Сензибилизација стручњака из различитих система и хранитеља кроз едукације	1.5.1. Број реализованих едукација 1.5.2. Број породица и хранитеља који су учествовали у радионицама 1.5.3. Број стручњака који су учествовали у радионицама 1.5.4. Задовољство едукацијом
1.6. Унапређење сарадње са пружаоцима услугама из система социјалне заштите	1.6.1. Број хранитељских породица које користе и друге услуге социјалне заштите 1.6.2. Број протокола о сарадњи 1.6.3. Број реализованих пројеката 1.6.4. Број заједничких активности

1.7. Сарадња са установама и организацијама из других система	1.7.1. Број протокола о сарадњи 1.7.2. Број реализованих пројеката 1.7.3. Број заједничких активности
1.8. Развијање услуге специјализованог хранитељства – хранитељства уз интензивну подршку	1.8.1. Број регрутованих кандидата 1.8.2. Број реализованих едукација 1.8.3. Број оспособљених кандидата за хранитељство 1.8.4. Број реализованих смештаја
1.9. Развијање услуге ургентног хранитељства	1.9.1. Број регрутованих кандидата 1.9.2. Број реализованих едукација 1.9.3. Број оспособљених кандидата 1.9.4. Број реализованих смештаја
1.10. Развијање услуге повремене бриге	1.10.1. Број пријављених кандидата 1.10.2. Број реализованих едукација 1.10.3. Број оспособљених кандидата 1.10.4. Број реализованих смештаја
1.11. Развијање предуслова и успостављање	1.11.1. Утврђене потребе до краја 2016. 1.11.2. Развијен програм обуке

услуге породичног смештаја за одрасле и старије	1.11.3. Број пријављених кандидата за обуку 1.11.4. Број реализованих едукација 1.11.5. Број оспособљених кандидата 1.11.6. Број реализованих смештаја
---	---

Стратешки циљ 2: Стварање предуслова за рад са усвојитељским породицама

Индикатор за стратешки циљ: Врсте и број успостављених услуга

МЕРЕ	Индикатори, на годишњем нивоу, до краја 2018.
2.1. Рад са потенцијалним усвојитељским породицама	2.1.1. Број информативних разговора 2.1.2. Број реализованих обука потенцијалних усвојитеља 2.1.3. Број обучених кандидата
2.2. Пружање континуиране подршке и саветодавни рад са усвојитељским породицама	2.2.1. Број пружених услуга 2.2.2. Задовољство усвојитеља пруженим услугама

Стратешки циљ 3: Промоција и развијање позитивне слике у јавности о услузи породичног смештаја, кроз повећање видљивости ЦПСУ НС, разбијање предрасуда и развој партнерстава.

Индикатори за стратешки циљ:

3.1. Ставови јавности о Центру и/или услузи
3.2. Број и врста афирмативних садржаја о Центру и/или услугама објављених у медијима
3.2. Број и квалитет успостављених партнерстава

МЕРЕ	Индикатори, на годишњем нивоу до краја 2018.
3.1. Успостављање дугорочне сарадње и промовисање Центра у медијима	3.1.1. Број медијских кућа са којима је успостављена сарадња 3.1.2. Број аудио-визуелних записа и објављених чланака
3.2. Успостављање дугорочне сарадње и подстицање друштвено одговорног пословања	3.2.1. Број и садржај успостављених сарадњи/партнерстава са јавним сектором 3.2.2. Број и садржај успостављених сарадњи/партнерстава са профитним сектором 3.2.3. Број и садржај успостављених сарадњи/партнерстава са непрофитним сектором
3.3. Промоција Центра и услуга које Центар пружа у општој јавности	3.3.1. Број кампања намењених општој јавности 3.3.2. Број посета интернет презентацији Центра 3.3.3. Број појављивања и праћења на друштвеним мрежама

	<p>3.3.4. Број нових кандидата за пружање услуга</p> <p>3.3.4. Количина одштампаног и Дистрибуираног материјала намењеног општој јавности</p>
<p>3.4. Унапређење сарадње са потенцијалним донаторима и међународна сарадња</p>	<p>3.4.1. Број скупова на којима су запослени Центра учествовали</p> <p>3.4.2. Број скупова које су запослени Центра организовали</p> <p>3.4.3. Број међународних скупова</p> <p>3.4.4. Број и вредност подржаних пројеката у односу на број аплицираних</p> <p>3.4.5. Број и структура донатора са којима је Центар успоставио сарадњу</p>
<p>3.5. Оснаживање и мотивација постојећих хранитеља и усвојитеља и јачање поверења према Центру</p>	<p>3.5.1. Број одржаних обука за хранитеље и усвојитеље</p> <p>3.5.2. Број и садржај контаката са хранитељима и усвојитељима</p> <p>3.5.3. Количина одштампаног и дистрибуираног материјала намењеног хранитељима и усвојитељима</p> <p>3.5.4. Степен задовољства хранитеља и усвојитеља подршком ЦПСУ НС</p>

Стратешки циљ 4: Јачање људских и материјалних капацитета ЦПСУ НС

Индикатор за стратешки циљ: Задовољство корисника, партнера и запослених

МЕРЕ	Индикатори, на годишњем нивоу, до краја 2018.
4.1. Оснаживање запослених и сарадника за пружање квалитетнијих услуга	4.1.1. Број запослених и сарадника 4.1.2. Степен задовољства запослених и сарадника аспектима рада у Центру 4.1.3. Број и садржај едукација запослених 4.1.4. Број и садржај активности за превенцију сагоревања запослених и сарадника у Центру 4.1.5. Степен остварених резултата запослених и сарадника
4.2. Обезбеђивање материјалних и других ресурса за несметан рад Центра	4.2.1. Обим обезбеђених средстава из других извора 4.2.2. Количина и квалитет материјалних ресурса неопходних за рад

ПЛАН КОМУНИКАЦИЈЕ – ПРЕДСТАВЉАЊА У ЈАВНОСТИ

С обзиром на то да је као један од стратешких циљева дефинисан циљ који се односи на повећање видљивости ЦПСУ НС и саме услуге породичног смештаја, комуникација са јавностима изузетно је важна. Позиционирање ЦПСУ НС у великој мери зависи од начина на који се комуницира са заинтересованим групама. Центар ће своје циљеве и активности промовисати кроз јасне и конкретне поруке које најпре имају везе са стварањем позивне слике у јавности о хранитељству као услузи, и улози Центра у пружању и развијању ове услуге у свим њеним облицима. У систему социјалне заштите број хранитељских породица тренутно је недовољан када су у питању капацитети за децу са инвалидитетом, као и за одрасле и старије особе. План комуникације биће део годишњих акционих планова.

Екстерна комуникација односи се на заинтересоване групе ЦПСУ НС.

Интерна комуникација односи се на запослене у ЦПСУ НС и евентуалне волонтере, студенте на пракси, итд.

Екстерна комуникација

Циљна група	Циљ комуникације	Канал комуникације
Корисници (хранитељске породице, кандидати за хранитељске породице)	Упознавање са ЦПСУ НС Успостављање и развијање односа партнерства и сарадње Развијање партиципације хранитељских породица у раду ЦПСУ НС Развијање и унапређивање вештина и знања која су им потребна за компетентније бављење хранитељством	Директан контакт на терену, штампани и електронски медији Обуке Штампани материјал
Центри за социјални рад	Успостављање партнерског односа Развијање заједничког разумевања улога ЦПСУ НС и односа ЦПСУ НС – ЦСР Оснаживање ЦСР за сарадњу са ЦПСУ НС	Састанци Различити јавни догађаји, стручни скупови Штампани материјал Веб-сајт Штампани и електронски медији

Стратешки план 2016 – 2018.

Организације цивилног друштва	Упознавање са мандатима ЦПСУ НС и развијање позитивне слике о ЦПСУ НС Развијање партнерских односа и реализација заједничких активности подршке хранитељским породицама и корисницима на смештају, као и промоције хранитељства	Састанци Различити јавни догађаји, стручни скупови Штампани материјал Веб-сајт Медији
Грађани	Развијање позитивних ставова о хранитељству и значају ове услуге за добробит корисника Регрутација потенцијалних хранитељских породица	Штампани и електронски медији Штампани материјал Веб-сајт
Власти на свим нивоима	Допринос успостављању регулативе која је подстицајна за развој хранитељства (правилници, локалне одлуке/конкурси, итд.) Прибављање средстава за	Директни контакти: састанци, стручни скупови, писани материјали Штампани и електронски медији Веб-сајт

Стратешки план 2016 – 2018.

	подршку хранитељским породицама, корисницима на смештају, за активности ЦПСУ НС	
Други професионалци у систему социјалне заштите, образовања, здравства	Успостављање сарадње, упознавање са услугом и делатношћу ЦПСУ НС Сензибилизација за положај и потребе деце и других корисника породичног смештаја, као и хранитељских породица Допринос унапређењу услуга из других система за хранитељске породице и кориснике породичног смештаја	Директни контакти: састанци, стручни скупови, писани материјали Штампани и електронски медији Веб-сајт

Интерна комуникација

Циљна група	Циљ комуникације	Канал комуникације
Запослени	Обезбедити највиши могући квалитет услуге Постићи учинак предвиђен индикаторима Размена информација о текућим активностима Израда планова и извештавање	Састанци Телефон И-мејл
Волонтери, студенти на пракси, итд.	Упознавање са услугом Рад на унапређењу компетенција за рад са породицама и децом у области хранитељства	Директна менторска подршка, учешће у раду на терену са корисницима Телефон И-мејл Фејсбук

Стратешки план 2016 – 2018.

АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад ће стратешки план реализовати у складу са организацијом рада која већ постоји.

За сваку годину биће израђен оперативни акциони план са јасно дефинисаним активностима, индикаторима, потребним средствима и одговорним носиоцима.

Нивои одговорности за реализацију стратешких циљева, мера и активности биће у складу са нивоима одговорности које носи опис послова запослених.

С обзиром на то да ЦПСУ НС негује тимски рад и од почетка рада има установљену праксу рада у тимовима, и имплементација стратешког плана биће у складу са овим принципом.

Стратешки план 2016 – 2018.

ПЛАН ПРАЋЕЊА И ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ

Мониторинг и евалуација обављаће се интерно, од стране руководства и запослених у Центру. Стратешки план има јасно дефинисане индикаторе који су постављени у току процеса стратешког планирања. Они ће бити праћени и анализирани интерно, а резултати праћења биће приказани кроз годишње извештаје ЦПСУ НС. Годишњи извештаји биће писани у односу на годишње акционе планове.

Уколико средства буду дозвољавала, ЦПСУ НС организоваће и екстерну оцену успешности у реализацији овог плана, на крају 2018. године. Екстерна евалуација требало би да допуни постављене индикаторе, отвори нове видике и понуди смернице за даљи развој установе и саме услуге.

Стратешки план 2016 – 2018.

Стратешки план 2016 – 2018.

Издавач:

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад
Дечје село 1, Сремска Каменица

За издавача:

Ивана Копривица, директорка *Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад*

Фацитилитација процеса планирања, превод и лектура:

Едусинтезис, Агенција за едукацију и консалтинг из Новог Сада

Дизајн и штампа:

„Аргуспринтинг“ Нови Сад

Тираж:

500

ЦИП – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061.235:364(497.113 Сремска Каменица)"2016/2018"

ЦЕНТАР за породични смештај и усвојење : стратешки план за период 2016-2018. године. - Нови Сад : Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад, 2016 (Нови Сад : Аргуспринтинг). - 60 стр. : илустр. ; 21 цм

COBISS.SR-ID 307452423

ИСБН 978-86-80648-00-2

Публикација “Стратешки план Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад” објављена је у оквиру пројекта “Заустављање институционализације деце узраста до 3 године и развој услуга за породице у ризику”, који спроводи УНИЦЕФ, а финансира Фондација Новак Ђоковић.

Садржај и ставови изнети у овој публикацији не подржавају нужно ставове Фондације Новак Ђоковић и УНИЦЕФ-а.